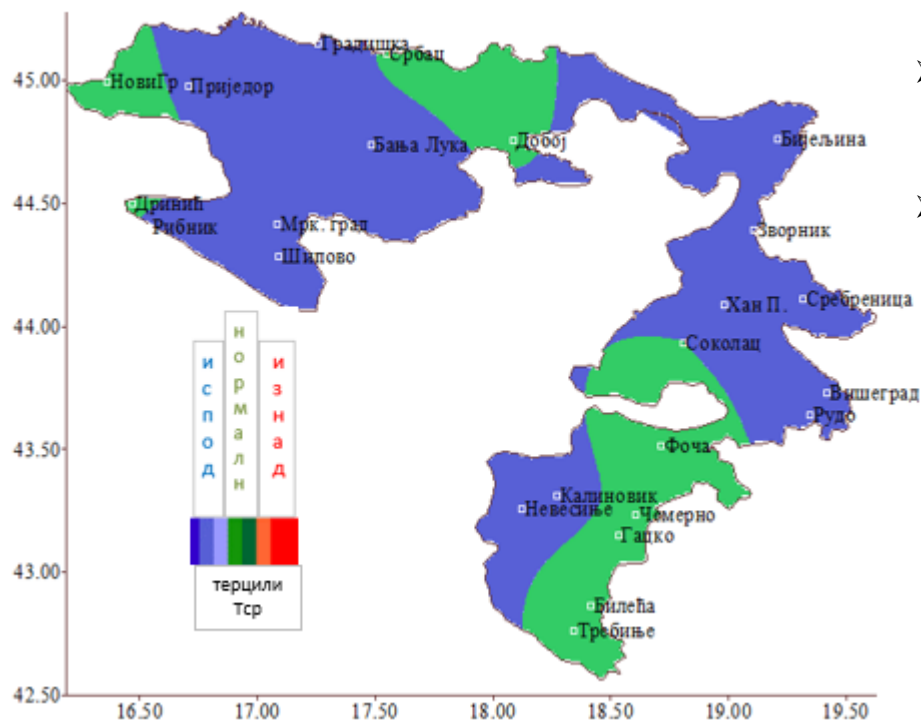

РЕПУБЛИКА СРПСКА

ЈУЛА 2018

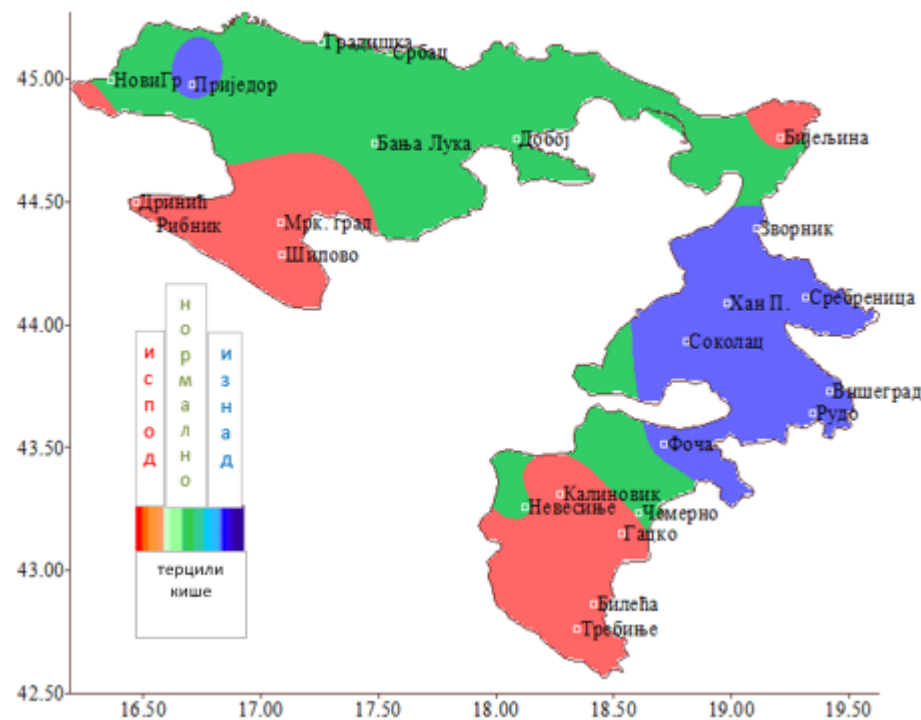
ЈУЛ/2018 терцили Тср (реф: 2000-2017)

- Тср 07-2018 за РС у просеку од 19.6 до 22.2, што је **свежије за 0.7Ц по горњој граници терцила** у односу на средњу вредност **19.6-22.9°C 2000-2017** (према перцентилима: **нормално-мало сјежије, према терцилима: испод просјека**).
- Тср за РС у просеку, **20.9°C** (нормално од 19,2 до 20,7ст) што је **за 0,9°C више** у односу на средњу вредност 1951-2018 (на граници **нормално-топло** према перцентилима, **изнад нормале** према терцилима)
  - према Тср 1951-2018, **најтоплије је било 07-2015 кад је измјерено 23.4°C а најсвежије 1964 са 17.2 степена.**
  - Према 1862-2018 **најтоплије године 2015, 1928, 2012, 1950, 1994, 2006, 1983, 1995, 2013, 1952, 2017, 1865, 1874, 1887 са Тср од 25.2 до 24.2C**

- **Највећа мјесечна количина падавина** је била у ХанПијеску (196мм); **највећа дневна количина** 44.9мм 7. дана јула, Сребреница
- **Количина кише за Р.Српску, у просеку, за већину крајева у оквиру средње вредности 1951-2018 с највећим локалним разликама од **суво** (западна Крајина, Херцеговина и јужна Романија, као и крајњи сјевероисток и сјеверозапад) до **екстр. влажно** (средњи исток Српске, 2.5 пута више у односу на средњу вредност 2000-2017)**
- **У Приједору (21. јула) и Добоју (22. јула) регистрован град**

ЈУЛ/2018 терцили кишних падавина (реф 2000-2017)

ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА

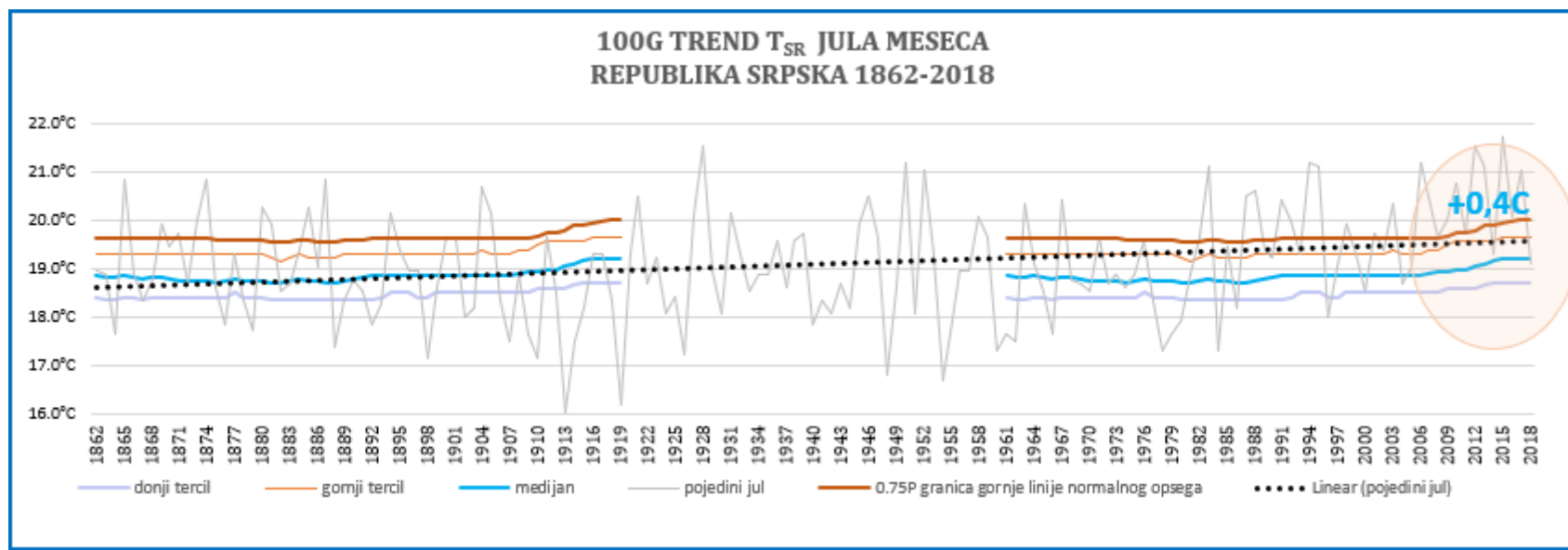
Осредњено за цијелу Републику, Тср овог мјесеца текуће године, износи 20,9°C, што је за 0,9°C више од аритметичке средине за 1951-2018 и представља 0.75-ти просторно/временски перцентил за Републику (на граници нормално/топло); Међутим, у категорији нормално, према просторној доњој и горњој граници терцила за РС 2018 су температуре од 19,6-22,2 а 19,2-20,7 за РС 1951-2017 што значи да је Тср јула 2018 изнад опсега нормално. Период осредњавања 2000-2017 даје границе нормале 19.6-22,9 и мада не представља климу, због недовољно репрезентативне джине периода, може да се сагледа разлика тог периода у односу на климу 1951-2018 .

Најсвјежији дан јула, према Тср, у износу од 11.8 мјери Хан Пијесак, 1 јула. Најтоплијег јулског дана распон средње температуре ваздуха се кретао од 18.8 °C (Чемерно, 31 јула) до 28.4 °C. (Требиње, 30. јул).

Табела 1: Екстремни временски услови (Тср) 1951-2018

Најхладнијих 12	17.15 1964	17.68 1960	17.99 1979	18.22 1984	18.22 1978	18.36 1986	18.36 1961	18.38 1969	18.42 1981	18.57 1954	18.66 1980	18.74 1974
Најтоплијих 12	23.38 2015	23.27 2012	23.09 1950	22.42 2017	22.30 1988	22.27 2007	21.78 2003	21.64 2016	21.62 1987	21.59 1952	21.33 1998	21.23 2013

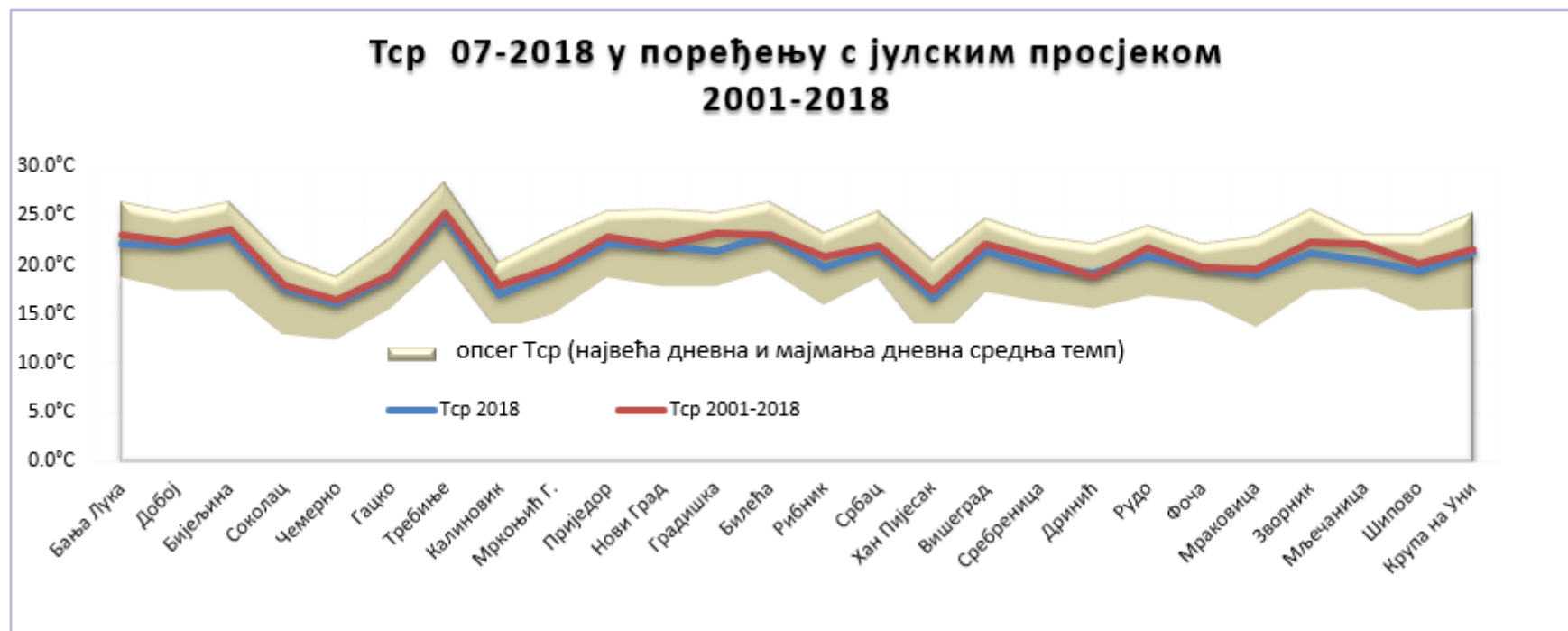
- Према 1862-2018 најтоплије године 2015, 1928, 2012, 1950, 1994, 2006, 1983, 1995, 2013, 1952, 2017, 1865, 1874, 1887 са Тср од 25.2 до 24.2C а најсвјежије 1926, 1898, 1910, 1948, 1954, 1919, 1913 са Тср од 18.6 до 20C.

Слика 1: графички приказ линеарног тренда Тср јула за Републику за појединачне годинама од 1862-2018 (испрекиданом црном линијом); 100-годишњи покретни средњак плавом +0,4C пораст што – опсег нормале

Према *средњој температури ваздуха* Тср (из 07,14,21Н), која је најбоља мјера термичког стања ваздуха у приземном слоју међу седам најтоплијих година у периоду 1951-2018 спадају: 2015 (23.4 °C); 2012 (23.27 °C); 1950 (23.09 °C); 2017 (22.42°C); 1988 (22.30°C); 2007 (22.27°C); 2003 (21.78 °C).

Међу седам најхладнијих година спадају: 1964 (17.2°C); 1960 (17.68°C); 1979 (17.99°C); 1984 (18.22°C); 1978 (18.22°C); 1986 (18.36°C); 1961 (18.36°C).

Слика 3: графички приказ загрејаности ваздуха 07-2018 у Републици Српској показује да није било топлије у односу на претходни 18-год просјек јер средња мјесечна температура (из тротерминских мјерења) није преишла средњу вредност временских услова тог мјесеца у периоду 2000-2017

ИАКО ЈЕ ЈУЛСКИ ПОРАСТ СРЕДЊЕ ТЕМПЕРАТУРЕ ВАЗДУХА МЕЂУ НАЈВЕЋИМ У ГОДИНИ, ВАЖНО ЈЕ ИСТАЋИ ДА СЕ ПОКРЕТНИ 100ГОДИШЊИ ТРЕНД 1862-2018, КАО КЛИМАТСКИ ОПТИМУМ ШТО СЕ ТИЧЕ ДУЖИНЕ ПЕРИОДА, КРЕЋЕ ОД 20,2-20,6С И ДА ЈЕ РАСТУЋИ ЛИНЕАРНИ ТРЕНД *ПОЈЕДИНАЧНИХ ГОДИНА* ИСПОД ПРИПАДДАЈУЋЕ 0.75-ТОГ ПЕРЦЕНТИЛА КОЈИ ПРЕДСТАВЉА ГОРЊУ ГРАНИЦУ НОРМАЛНОГ ОПСЕГА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ НА ОСНОВУ ПЕРЦЕНТИЛА ИЛИ ДРУГИМ РИЈЕЧИМА, У ОКВИРУ 100ГОД НОРМАЛЕ. ОВДЈЕ СЕ РАДИ О ТСР (ИЗ 07,14,21Н), КОЈА ЈЕ НАЈБОЉА МЈЕРА ТЕРМИЧКОГ СТАЊА ВАЗДУХА У ПРИЗЕМНОМ СЛОЈУ И КОЈА ЈЕ СТАНДАРД СВЈЕТСКЕ МЕТЕОРОЛОШКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ. МЕЂУТИМ, НИЈЕДАН КЛИМАТСКИ МОДЕЛ У ПРОЦЕНИ ТРЕНДА ЗА БЛИЖУ, ДАЉУ И ДАЛЕКУ БУДУЋНОСТ, НЕ РАДИ СА ОВОМ СРЕДЊОМ ТЕМПЕРАТУРОМ НЕГО ИЗВЕДЕНОЈ НА ОСНОВУ ЕКСТРЕМНИХ (ТМИН И ТМАКС) КАО ПРОСТЕ АРИТМЕТИЧКЕ СРЕДИНЕ, А КОЈА СЕ МОЖЕ РАЗЛИКОВАТИ НА ДНЕВНОМ НИВОУ ОД СТАНДАРДНЕ ФОРМУЛЕ ТСР ИЗ ТРИ ТЕРМИНА ЧАК И ДО ПЕТ СТЕПЕНИ.

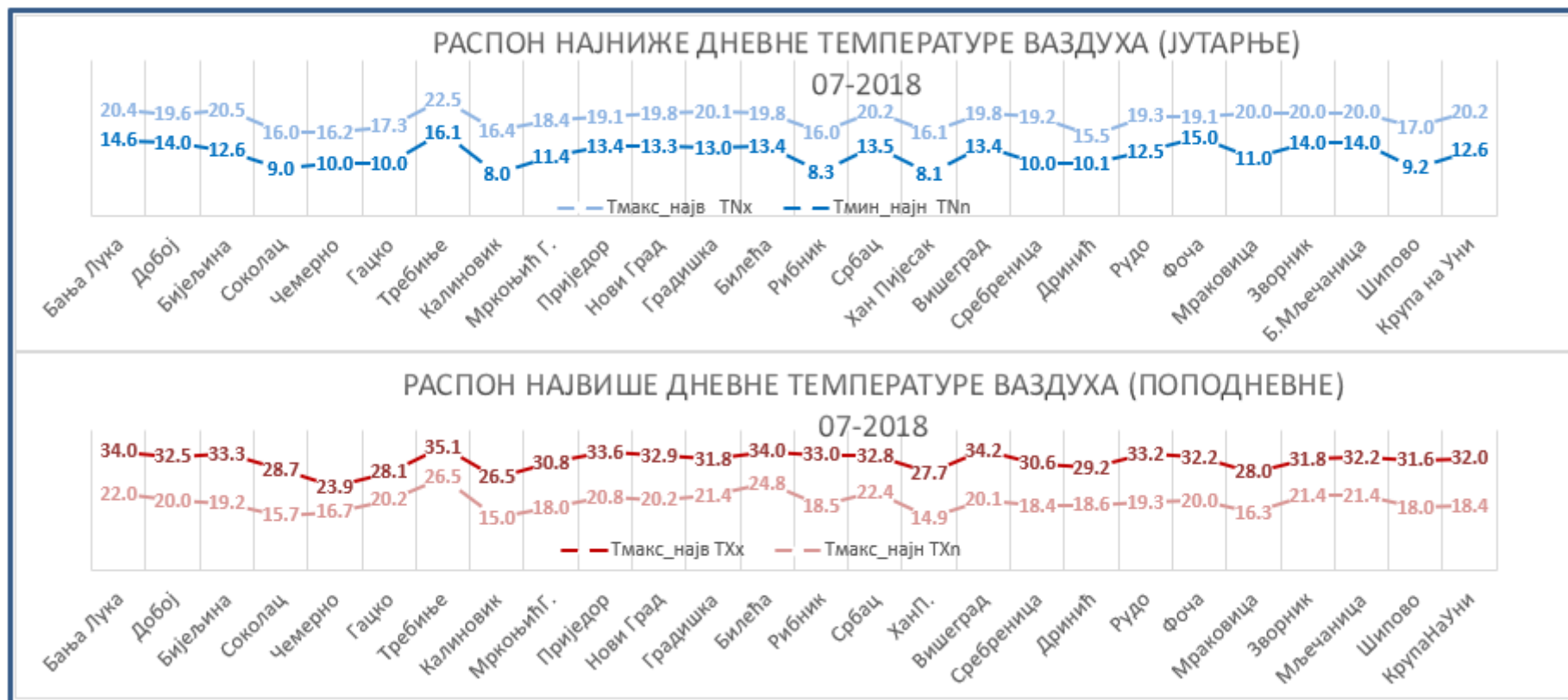
Табела 2: Тср средња температура ваздуха (7,14,21Н) **јула 2018** на мјерним мјестима Републике Српске са релевантним статистичким параметрима

Тср	средња	макс	датум макс	мини	датум мин	± (Тсрмин-Тсрмакс)	перцентил Р		Тср 2001-2018	разлика од вишег.про.	сума ефект тмп	Т>=20	Т>=25
<i>Tm</i>	<i>mean</i>	<i>max</i>	<i>date of max</i>	<i>mini</i>	<i>date of min</i>	<i>anomaly</i>	<i>Percentile</i>		<i>Tm_av 2001-2018</i>	<i>anomaly2</i>	<i>TmTOT</i>	<i>T20</i>	<i>T25</i>
Бања Лука	22.2	26.4	30	18.7	1	7.7	0.23	хладно	23.0	-0.8	687	26	3
Добој	22.0	25.2	21	17.4	9	7.8	0.36	око нормале-	22.4	-0.4	682	28	1
Бијељина	22.8	26.4	21	17.3	1	9.1	0.24	хладно	23.6	-0.8	706	29	4
Соколац	17.6	20.9	21	12.9	9	8.0	0.34	око нормале-	18.0	-0.4	544	2	0
Чемерно	16.0	18.8	31	12.3	9	6.5	0.36	око нормале-	16.4	-0.4	494	0	0
Гацко	18.8	22.7	31	15.5	10	7.2	0.41	око нормале-	19.1	-0.3	582	6	0
Требиње	24.9	28.4	30	20.5	23	7.9	0.37	око нормале-	25.4	-0.5	772	31	17
Калиновик	17.0	20.3	30	13.3	9	7.0	0.24	хладно	17.9	-0.9	527	1	0
Мркоњић Г.	19.2	23.1	21	14.9	1	8.2	0.29	нормално (мало испод)	19.8	-0.6	596	9	0
Приједор	22.2	25.5	31	18.6	1	6.9	0.28	нормално (мало испод)	22.8	-0.6	688	28	2
Нови Град	22.0	25.7	30	17.8	1	7.9	0.49	око нормале-	22.0	0.0	680	29	2
Градишка	21.4	25.2	25	17.8	1	7.4	0.03	врло хладно	23.3	-1.9	662	23	1
Билећа	23.1	26.4	31	19.3	23	7.1	0.48	око нормале-	23.2	-0.1	715	30	3
Рибник	19.7	23.2	31	15.8	7	7.4	0.11	хладно	20.8	-1.1	610	10	0
Србац	21.6	25.5	30	18.7	7	6.8	0.39	око нормале-	21.9	-0.3	669	24	2
Хан Пијесак	16.6	20.5	21	11.8	1	8.7	0.22	хладно	17.4	-0.8	513	1	0
Вишеград	21.4	24.8	3	17.2	1	7.6	0.27	нормално (мало испод)	22.2	-0.8	662	27	0
Сребреница	19.8	22.8	30	16.3	9	6.5	0.18	хладно	20.6	-0.8	612	15	0
Дринић	19.2	22.1	31	15.5	1	6.6	0.64	око норм+	18.8	0.4	596	10	0
Рудо	20.9	24.0	31	16.8	1	7.2	0.23	хладно	21.8	-0.9	648	23	0
Фоча	19.8	22.2	3	16.2	9	6.0	0.49	око нормале-	19.8	0.0	615	15	0
Мраковица	19.0	22.8	21	13.7	1	9.1	0.34	око нормале-	19.5	-0.5	589	10	0
Зворник	21.2	25.6	30	17.3	2	8.3	0.08	врло хладно	22.4	-1.2	656	23	1
Мљечаница	20.5	23.0	21	17.5	1	5.5	0.08	врло хладно	22.2	-1.7	634	19	0
Шипово	19.3	23.0	31	15.4	1	7.6	0.24	хладно	20.0	-0.7	598	10	0
Крупа на Уни	21.2	25.2	30	15.5	1	9.7	0.28	нормално (мало испод)	21.6	-0.4	658	19	2
Невесинје													
0.33P	19.4	22.9		15.5		7.1	0.24		19.9	-0.8	602	10	0.0
0.67P	21.4	25.2		17.4		7.9	0.35		22.2	-0.4	662	24	1.0

Тср 2018 од 19.4 до 21.4; Тср2000-2017 од 19.9 до 22.2 (0.33-0.67перц нормално)

Табела 3: екстремне дневне температуре Тмакс и Тмин са својим највишим, средњим и најнижим вриједностима, јула 2018, Република Српска

Тмин	Тп	средња вр. <i>mean</i>	макс <i>max</i>	датум макс <i>date of max</i>	мин <i>mini</i>	датум мин <i>date of min</i>	Тмакс Тх	средња вр. <i>mean</i>	макс <i>max</i>	датум макс <i>date of max</i>	мин <i>mini</i>	датум мин <i>date of min</i>	TX>= 25 <i>SU25</i>	TX>=30 <i>TR30</i>
Бања Лука		16.9	20.4	31	14.6	8	Бања Лука	28.8	34.0	21	22.0	1	28.0	12.0
Добој		16.9	19.6	25	14.0	20	Добој	28.2	32.5	21	20.0	9	27.0	10.0
Бијељина		17.6	20.5	31	12.6	1	Бијељина	28.3	33.3	21	19.2	9	27.0	10.0
Соколац		12.1	16.0	25	9.0	15	Соколац	23.9	28.7	21	15.7	9	11.0	0.0
Чемерно		12.2	16.2	31	10.0	10	Чемерно	21.0	23.9	21	16.7	9	0.0	0.0
Гацко		12.8	17.3	31	10.0	19	Гацко	25.1	28.1	21	20.2	9	19.0	0.0
Требиње		19.4	22.5	31	16.1	10	Требиње	31.2	35.1	30	26.5	10	31.0	24.0
Калиновик		11.9	16.4	31	8.0	11	Калиновик	22.7	26.5	21	15.0	9	7.0	0.0
Мркоњић Г.		14.9	18.4	31	11.4	9	Мркоњић Г.	25.6	30.8	21	18.0	1	21.0	1.0
Приједор		16.8	19.1	30	13.4	8	Приједор	28.8	33.6	21	20.8	23	28.0	14.0
Нови Град		16.9	19.8	22	13.3	9	Нови Град	28.4	32.9	30	20.2	1	27.0	12.0
Градишка		17.1	20.1	26	13.0	16	Градишка	27.6	31.8	21	21.4	15	25.0	6.0
Билећа		16.4	19.8	31	13.4	11	Билећа	29.7	34.0	31	24.8	17	30.0	15.0
Рибник		13.0	16.0	12	8.3	9	Рибник	27.1	33.0	21	18.5	1	25.0	6.0
Србац		17.0	20.2	22	13.5	16	Србац	28.4	32.8	21	22.4	23	28.0	10.0
Хан Пијесак		12.6	16.1	30	8.1	1	Хан Пијесак	22.1	27.7	21	14.9	9	2.0	0.0
Вишеград		16.6	19.8	4	13.40	21	Вишеград	29.2	34.2	21	20.1	9	28.0	17.0
Сребреница		15.6	19.2	30	10.0	1	Сребреница	25.5	30.6	21	18.4	9	21.0	1.0
Дринић		13.0	15.5	1	10.1	8	Дринић	25.5	29.2	20	18.6	23	21.0	0.0
Рудо		16.0	19.3	31	12.5	21	Рудо	28.2	33.2	21	19.3	9	27.0	10.0
Фоча		16.8	19.1	31	15.0	20	Фоча	27.4	32.2	21	20.0	9	25.0	3.0
Мрак.Козара		16.1	20.0	30	11.0	1	Мрак.Козара	23.3	28.0	21	16.3	1	8.0	0.0
Зворник		17.1	20.0	22	14.0	1	Зворник	27.4	31.8	30	21.4	9	25.0	5.0
Б.Мљечаница		17.3	20.0	29	14.0	7	Б.Мљечаница	27.9	32.2	31	21.4	1	25.0	7.0
Шипово		13.9	17.0	4	9.2	9	Шипово	26.3	31.6	21	18.0	7	23.0	3.0
Крупа на Уни		16.1	20.2	31	12.6	1	Крупа на Уни	26.40	32.0	21	18.4	1	23.0	3.0
ОР (мини)		<i>11.9</i> <i>Калиновик</i>	<i>15.5</i> <i>Дринић</i>	<i>1</i> <i>Дринић</i>	<i>8.0</i> <i>Калиновик</i>	<i>11</i> <i>Калиновик</i>	ОР	<i>21.0</i> <i>Чемерно</i>	<i>23.9</i> <i>Чемерно</i>	<i>21</i> <i>Чемерно</i>	<i>14.9</i> <i>Хан Пијесак</i>	<i>9</i> <i>Хан Пијесак</i>	<i>0.0</i> <i>Чемерно</i>	<i>0.0</i> <i>Соколац</i>
1Р (макс)		<i>19.4</i> <i>Требиње</i>	<i>22.5</i> <i>Требиње</i>	<i>31</i> <i>Требиње</i>	<i>16.1</i> <i>Требиње</i>	<i>10</i> <i>Требиње</i>	1Р	<i>31.2</i> <i>Требиње</i>	<i>35.1</i> <i>Требиње</i>	<i>30</i> <i>Требиње</i>	<i>26.5</i> <i>Требиње</i>	<i>10</i> <i>Требиње</i>	<i>31.0</i> <i>Требиње</i>	<i>24.0</i> <i>Требиње</i>

Слика 4: графички приказ Тмини/Тмакс дневне температуре ваздуха 07-2018 у Републици Српској

Највећа вриједност Тмакс од 23.9°C (21 јул, Чемерно) до 35.1°C (30 јул, Требиње). Најмања вриједност Тмакс од 14.9°C (9 јул Хан Пијесак) до 26.5°C (10 јул, Требиње).

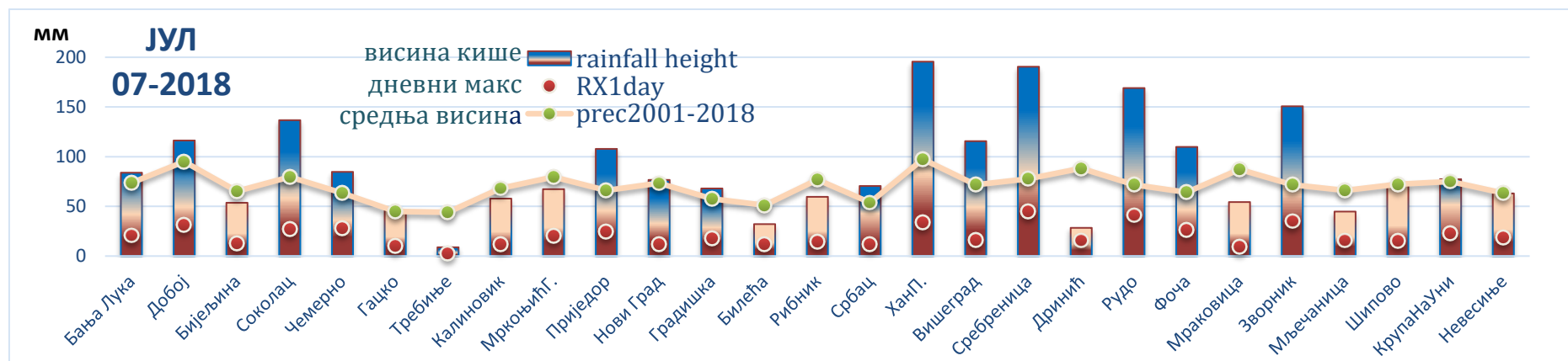
Најмања вриједност Тмин 8°C (11 јул, Калиновик) до 16.1°C (10 јул, Требиње). Највећа вриједност Тмин 15.5 °C (1 јул, Дринић) до 22.5°C (31 јул Требиње).

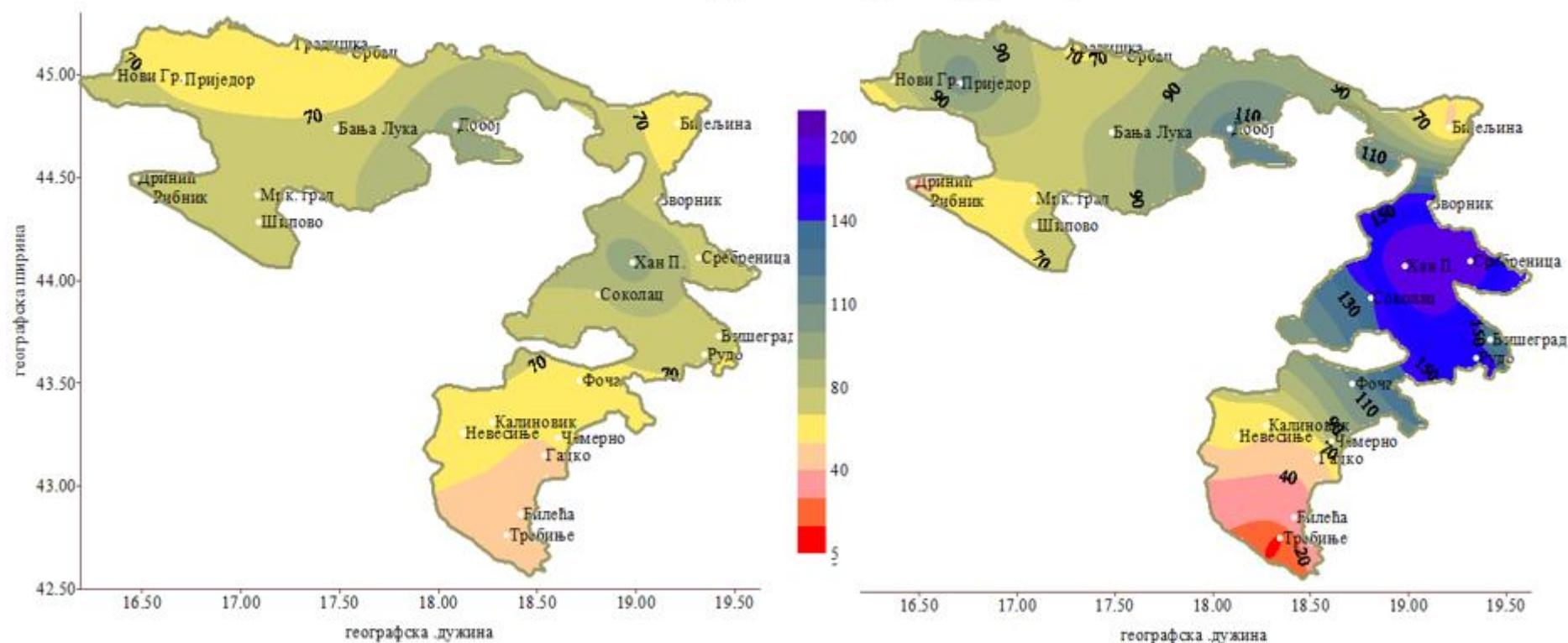
КОЛИЧИНА ПАДАВИНА ЈУЛА 2018

Табела 4: кишне падавине

	укупна кол.пад	дневни макс	датум макс	перцентил	категорија	СР.КО Л 2001- 2018	ИНДЕКС	суф/деф%	%пад од норм	П>1	П>10	П>20	П>30	интензитет
	rainfall height	RX1day	date of max	P	P-categ.	prec200 1-2018	SPI	trend(%)	%PRCP	R1	R10	R20	R30	sdI
Бања Лука	83.9	20.7	7	0.6037	око нормале+	73.7	0.2628	13.8	113.82	13	3	1	0	6.5
Добој	116	31	14	0.6529	око нормале+	95.1	0.3933	22.2	122.2	13	3	1	1	8.9
Бијељина	53.6	13	9	0.3586	око нормале-	65.2	-0.3622	-17.8	82.2	12	1	0	0	4.5
Соколац	137	27.3	5	0.9776	гр.врло ек.влаж	79.5	2.0065	72	172.03	13	6	2	0	10.5
Чемерно	84.7	28.2	29	0.71	нормално (мало влаж)	63.2	0.5592	34	134.01	11	3	1	0	7.7
Гацко	45.9	10.3	18	0.5142	око нормале+	44.8	0.0357	2	102.47	7	1	0	0	6.6
Требиње	8.83	2.8	17	0.2490	суво	44	-0.6777	-80	20	4	0	0	0	2.2
Калиновик	57.8	12	17	0.3580	око нормале-	68.2	-0.3639	-15.2	84.8	11	1	0	0	5.3
МркоњићГ.	67.3	20.3	23	0.3958	око нормале-	79.7	-0.2642	-15.5	84.5	11	2	1	0	6.1
Приједор	108	24.5	22	0.8829	влажно	66.1	1.1896	63.1	163.15	10	4	2	0	10.8
Нови Град	76.6	12.1	22	0.5231	око нормале+	73.4	0.0579	4	104.43	15	3	0	0	5.1
Градишка	68	18.2	31	0.6384	око нормале+	57.5	0.3542	18.2	118.22	11	2	0	0	6.2
Билећа	32.1	11.8	24	0.2887	норм (мало сувље)	51.2	-0.5571	-37.3	62.7	5	1	0	0	6.4
Рибник	59.6	14.2	7	0.3030	норм (мало сувље)	76.9	-0.5158	-22.5	77.5	11	1	0	0	5.4
Србац	70.5	11.8	7	0.7353	нормално (мало влаж)	53.8	0.6288	31	131	12	2	0	0	5.9
ХанП.	196	33.8	23	0.9899	екстр влажно	97.5	2.3226	100.6	200.6	18	8	1	1	10.9
Вишеград	116	16.3	24	0.9218	врло влажно	71.7	1.4174	61.3	161.27	17	5	0	0	6.8
Сребреница	191	44.9	7	0.9936	екстр влажно	77.6	2.4896	145.4	245.39	19	5	2	1	10.0
Дринић	28.4	15.7	7	0.0763	врло суво	88.2	-1.4305	-67.8	32.2	5	1	0	0	5.7
Рудо	169	41.2	13	0.9995	екстр влажно	71.6	3.3155	136	235.97	18	5	2	1	9.4
Фоча	110	26.2	16	0.9027	гр.влаж врло влаж	64	1.2973	71.6	171.57	12	5	1	0	9.2
Мраковица	54.3	9.5	14	0.2733	норм (мало сувље)	87.3	-0.6028	-37.7	62.3	9	0	0	0	6.0
Зворник	151	35.2	7	0.9520	врло влажно	71.6	1.6650	110.4	210.39	15	3	3	2	10.0
Мљечаница	44.8	15.7	7	0.2716	норм (мало сувље)	66.1	-0.6080	-32.3	67.7	7	2	0	0	6.4
Шипово	72.4	15.1	24	0.5013	око нормале+	72.3	0.0033	0	100.19	10	3	0	0	7.2
КрупаНаУни	77.3	23	7	0.5263	око нормале+	75.1	0.0659	3	102.93	11	2	1	0	7.0
Невесиње	63	18.5	24	0.4964	око нормале-	63.4	-0.0090	-1	99.4	6	3	0	0	10.5
ОР (мин)	8.83 Требиње	2.8 Требиње	17 Дринић	0.0763 Дринић	врло суво Дринић	44 Требиње	-1.4305 Дринић	-80.0 Требиње	20.0 Требиње	4.0 Требиње	0.0 Требиње*	0.0 Бијељина*	0.0 Бања Лука*	2.2 Требиње
0,5P (медијан)	72.4 Шипово	18.2 Градишка		0.53 КрупаНаУни	око нормале+ КрупаНаУни	71.6 Рудо	0.1 КрупаНаУни	4.0 Нови Град	104.4 Нови Град	11.0 Чемерно	3.0 Бања Лука	0.0 Бијељина	0.0 Бања Лука	6.6 Гацко
1P (макс)	196.0 ХанП.	44.9 Сребреница	7 Рудо	1.0 Рудо	екстр влажно Рудо	97.5 ХанП.	3.3 Рудо	145.4 Сребреница	245.4 Сребреница	19.0 Сребреница	8.0 ХанП.	3.0 Зворник	2.0 Зворник	10.9 ХанП.

Република Српска: просјечна сума кишних падавина јула 2000-2017 (лијево) и укупна висина кише јула 2018 (десно) [mm]

Сл 5 и 6: просторна расподела количине кишних падавина јул-2018

Укупна мјесечна количина падавина се кретала од 8,83 мм Требиње до 196 ХанПијесак (2,5 пута више од мјесечног просјека). С обзиром на режим падавина (средњу јулску количину), највећи суфицит, процентуално, мјери Сребреница 145.39%; Рудо 135.97%; Зворник 110.39%; ХанП. 100.6%; Соколац 72%; Фоча 71.6%; Приједор 63.1%; Вишеград 61.3% (табела 4).

Највећи дефицит кише, у процентима, креће се до -80.0% (Требиње) тј југ Реп.Српске који је модификованог средоземног климатског типа гдје су сушна, врела љета уобичајена.

Према класификацији на основу перцентиља, просторна расподјела падавина је у распону *врло суво* за Дринић до *екстр влажно* за ХанПијесак, Сребреница и Рудо. Интензитет (количник мјесечне суме и броја дана с кишом у мм/дану с кишом ≥ 1 мм) од 2.21 (Требиње) до 10.9мм/дану (ХанП.) Најразвијенију конвективну нестабилност имали су још и Хан Пијесак, Приједор, Соколац, Невесиње, Сребреница, Зворник, Рудо, Фоча. Дневни максимумом кише се кретао у распону од 2.8mm (Требиње) до 44.9mm (Сребреница).

Највећа количина падавина, током прве декаде јула- 2018 измјерена је у Сребреници, 105 мм, у другој декади у Рудом 69 мм, а у трећој декади у ХанПијеску, 64 мм. Број дана с падавинама кретао се од 7 у Билећа до 22мм у ХанПијеску, док су количине веће од 20 и 30мм регистроване у Зворнику 3, односно 2 дана јула мјесеца. Стандардизовани индекс падавина је био у распону од -1.43, Дринић до максималних 3.32, Рудо (табела 4, слике 5 и 6).

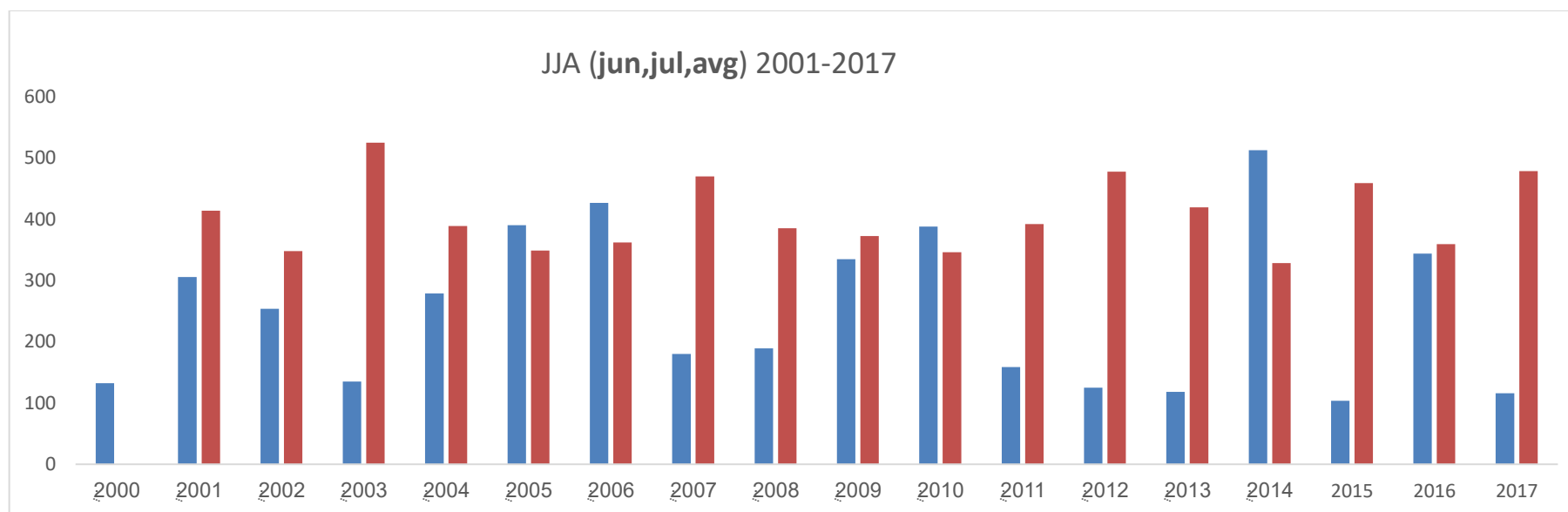

Слика 7: Испитивање суше јула мјесеца у периоду 1993-2018

Испаравање јула 2018 је мање од просјека 2001-2018 због мање температуре и мањег интензитета вјетра од просјека за тај период. Године с највећим испаравањем су биле оне када је ваздух био сувљи (<60%рел влага), инсолација тј температура повишена (Тср преко 24Ц, као и брзина вјетра на мјесечном нивоу изнад 1м/с (2007, 2015,2012...))

Осим стандардизованог индекса падавина и перцентиља (SPI,P), који нису увјек прецизни показатељи нивоа суше, као и разлике падавина у односу на просјек, јачина суше се испитује разликом између кишних падавина и мјереног/ рачунског испаравања (евапорације/евапотранспитације). Горњи график показује стање

суше од 2001 до 2018 на основу разлике укупне количине кише и мјеренога испаравања (испаритељ класе „А“) у Бањој Луци. Лијевче Поље има значајно мање кише те је овај однос киша/испаравање још израженији, као и у већини Семберије. С обзиром да је то житница Републике, и да је суша и осталих мјесеци вегетационог периода била честа, не само најтоплијих љетних мјесеци, нарочито од 1993-2017, проблем недостатка влаге постоји као климатска варијација. Осим високе температуре, вјетар такође утиче на исушивање тла. Сличне овој седмогодишњој суши, биле и у ближој а и даљој прошлости, као посљедица дуготрајног гребена високог притиска те појачане сунчеве радијације/инсолације, када силазна кретања ваздуха форсирана од стране опште/регионалне циркулације не дозвољавају стварање облака. Године врелог, дугог сунчаног периода током **јула-августа** нису изузетак, дакле, овога вијека, десиле су се и у периоду 1933-1952, са изузетно мало кише током љетних мјесеци. Према јачини летње суше издвајају се године: 1933, 1946, 1950, 1952, 1935, 1939, 1943, 1945. У далекој прошлости, према стогодишњем референтном периоду 1900-2000, још већег интензитета су биле суше **1905, 1894, 1898...тада је инсолација била још већа**, сунце је „пржило“ а према томе и температура ваздуха је морала бити висока а падавине безначајне, као што показују мјерења. О дуготрајним сушним периодима постоје писани документи и онда кад нису постојала квантитативна мјерења, пре 1850, у виду манастирских записа и хроника о времену на ширем простору Болкана. Такве године су биле гладне године због лоших приноса на њивама и летицама. Ово љето одступа од дуготрајне вишегодишње љетне суше и није одавно било зеленије. Само годину пре, било је екстремно сушно, жуто.

Слика 8: Испитивање суше љето јун-август у периоду 2000-2017: **Испаравање, мјерено испаритељем класе А (црвеном), укупна количина кише (плавом)**
Године 2014, 2006, 2005, 2010 и 2018 JJA су већег прилива воде путем кише од губитка испаравањем.

Evaporation (red) vs precipitation (blue).

Појаве пљускова с јаком грмљавином, вјетром је била чешћа од уобичајених а локалним непогодама с градом је регистрована на станицама у Приједору (21.јула) и Добоју (22. јул), што не значи да није било и ван метеоролошког круга станица Српске.

Извјештај припремио/ла:

Нада Рудан